

NAZIV PROGRAMSKOG ZADATKA

13. UNAPREĐENJE ZDRAVLJA I PREVENCIJA FAKTORA RIZIKA ZA NASTANAK HRONIČNIH NEZARAZNIH OBOLJENJA

NOSILAC PROGRAMSKOG ZADATKA (NAZIV I SEDIŠTE, ODGOVORNO LICE):

Zavod za javno zdravlje Sombor, Vojvodanska 47, 25000 Prim.mr sci.med. dr Dragoslava Čubrilo, Tel. +381 25 418 222
E-mail:direktor@zzjzsombor.org

PODACI O KOORDINATORIMA PROGRAMSKOG ZADATKA

dr Nataša Drča Centar za promociju zdravlja, analizu, planiranje i organizaciju zdravstvene zaštite, informatiku i biostatistiku u zdravstvu
tel 063468154, E-mail: statistika@zzjzsombor.org

Zavod za javno zdravlje Sombor obeležava Svetski dan borbe protiv šećerne bolesti - 14. novembar.

Šećerna bolest (dijabetes melitus) jedna je od najčešćih hroničnih nezaraznih bolesti. Broj obolelih od šećerne bolesti već duži niz godina raste i poprima razmere globalne epidemije. Iako se najviše incidencije registruju u razvijenim zemljama, najveći porast obolelih očekuje se u zemljama u razvoju.

Dijabetes je u svetu peti, a u Srbiji treći vodeći uzrok umiranja od svih uzroka smrti i peti uzrok opterećenja bolesču.

Dijabetes melitus je hronična bolest iz grupe metaboličkih bolesti koju karakteriše hiperglikemija - odnosno povećanje nivoa šećera u krvi, koja je rezultat poremećaja u sekreciji insulina, delovanju insulina ili kombinacije navedenih poremećaja. Hronična hiperglikemija povezana je sa dugotrajnim oštećenjem, disfunkcijom i zatajenjem različitih organa - posebno oka, bubrega, nerava, srca i krvnih sudova.

Ovaj dan obeležava se kao odgovor na porast obolelih od dijabetesa širom sveta i predstavlja najveću globalnu kampanju posvećenu podizanju svesti o dijabetesu kod više od milijardu ljudi u više od 160 zemalja.

U okviru ovog programskog zadatka Zavod za javno zdravlje Sombor, u skladu sa planom sproveo je sledeće aktivnosti:

- Na sajtu Zavoda postavljen je sadržaj edukativnog karaktera u skladu sa temom
- Dizajniran je zdravstveno-promotivni materijal edukativnog sadržaja
- Sprovedena je edukacija ciljne populacije u MZ Crvenka u Somboru (28.12.2024.)

MZ Crvenka Sombor

Svetski dan dijabetesa – 14. novembar 2024. godine **„Blagostanje za bolji život sa dijabetesom”**

Svetski dan borbe protiv dijabetesa obeležava se 14. novembra, na dan kada je rođen Frederik Banting, naučnik koji je sa Čarls Bestom 1922. godine otkrio insulin. Ovaj dan predstavlja najveću kampanju podizanja svesti o dijabetesu, kada se skreće pažnja na pitanja od najvećeg značaja za obolele od dijabetesa i dijabetes drži u žiji javnosti. Slogan ovogodišnje kampanje je: „Blagostanje za bolji život sa dijabetesom”. Kampanja ima za cilj da istakne značaj fizičkog i mentalnog blagostanja obolelih od dijabetesa u dijabetološkoj zdravstvenoj zaštiti.

Ključne poruke Svetskog dana dijabetesa 2024. godine su:

1. Život sa dijabetesom

- Dijabetes utiče na svaki segment života osobe obolele od dijabetesa i često ima negativan uticaj na njeno blagostanje. Za milione ljudi sa dijabetesom život je svakodnevna borba. U svakom trenutku – u kući, na poslu, u školi – osobe sa dijabetesom su zbog svoje bolesti na oprezu, razmišljaju o onome šta jedu, koliko su fizički aktivne, o merenju glikemije i terapiji. Zbog toga su izložene dodatnom naporu, koji ih istovremeno tera da budu otpornije, organizovanije i odgovornije od drugih.

2. Dijabetološka zdravstvena zaštita

- U svetu, podrška obolelim od dijabetesa u okviru dijabetološke zdravstvene zaštite nije dovoljna. Dok život sa dijabetesom utiče i na fizičko i na mentalno blagostanje obolelih, dijabetološka zdravstvena zaštita je često ograničena samo na kontrolu nivoa šećera u krvi. Zbog toga je veliki broj osoba sa dijabetesom previše okupiran svojim stanjem i pati.

3. Blagostanje

- Podrška za dobrobit osobe sa dijabetesom treba da bude jedan od prioriteta dijabetološke zdravstvene zaštite. Svetski dan borbe protiv dijabetesa ima za cilj da pomogne ljudima da shvate razmere i uticaj koji dijabetes ima na blagostanje onih koji žive sa ovim oboljenjem širom sveta.

Epidemija dijabetesa

- Globalno, 537 miliona ljudi u svetu živi sa dijabetesom. To znači da približno svaka deseta odrasla osoba u svetu ima dijabetes.
- 3/4 obolelih od dijabetesa živi u zemljama sa niskim i srednjim prihodima.
- Kod gotovo polovine obolelih bolest nije otkrivena. Ove osobe nisu svesne da su bolesne i zbog toga su dodatno izložene riziku od komplikacija koje mogu uticati na njihovo blagostanje.
- U Srbiji približno 450.000 osoba ima postavljenu dijagnozu dijabetesa, a još 240.000 ne zna za svoju bolest.
- Približno svaka treća osoba sa dijabetesom teško doživljava tegobe povezane sa dijabetesom i pati zbog toga.
- 63% ljudi sa dijabetesom kaže da strah od razvoja komplikacija povezanih sa dijabetesom utiče na njihovo blagostanje.
- 1/3 osoba sa dijabetesom smatra da je teško da ostanu pozitivni u odnosu na svoje stanje.